

Mededelingen

Mededelingen

Mededelingen

De **voorzitter**:

Ik heropen de vergadering.

Op de tafel van de Griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.

Regeling van werkzaamheden

Regeling van werkzaamheden

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**:

Aan de orde is de regeling van werkzaamheden.

Ik deel aan de Kamer mee dat voor het debat over het rapport van Mario Draghi over het concurrentievermogen van Europa de termijn voor toekenning is verlengd.

Ik deel ook aan de Kamer mee dat het dertigledendebat over de resultaten van de JOB-monitor is komen te vervallen.

Ik stel voor toe te voegen aan de agenda:

- het tweeminutendebat Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) (CD d.d. 28/11), met als eerste spreker het lid El Abassi van DENK;
- het tweeminutendebat Staatsdeelnemingen (CD d.d. 28/11), met als eerste spreker het lid Van der Lee van GroenLinks-PvdA.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**:

Dan geef ik in de regeling van werkzaamheden nu graag het woord aan de heer Dijk van de fractie van de SP.

De heer **Dijk** (SP):

Voorzitter. Vorige week was ik een beetje ongeduldig, denk ik, omdat het RIVM-rapport Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2024 nog niet uit was. Dat gaat over het feit dat 50% van de Nederlanders overgewicht heeft. Als we daar niks tegen doen, groeit dat naar twee derde, 64%. Er is met name onder jongeren een grote toename. In het rapport komt wederom naar voren dat mensen uit hogere sociaal-economische klassen veertien jaar langer leven. Dat heeft voornamelijk te maken met financiële bestaansonzekerheid en een combinatie van een slechte woonsituatie en slechte arbeidsomstandigheden. Ik doe hier nu alsnog een debataanvraag, omdat het rapport nu echt uit is. Ik hoop dan ook op wat meer steun dan vorige week.

De heer **Claassen** (PVV):

Het is een interessant rapport. Wij stellen voor eerst een brief te ontvangen van de minister. We wachten die af, dus geen steun voor dit debat op dit moment.

De heer **Krul** (CDA):

Voorzitter. Ongeduld is een eigenschap die ik normaal helemaal niet herken bij de heer Dijk. Nee, hoor ...

De heer **Dijk** (SP):

Dit is ook vrij uniek voor mij.

De heer **Krul** (CDA):

Steun voor dit debat, mede namens de ChristenUnie en de SGP. Die brief moet er ook komen, maar gezien de agenda verwacht ik niet dat het debat überhaupt ingepland kan worden voor de komst van de brief, dus gewoon steun.

Mevrouw **Daniëlle Jansen** (NSC):

Ik vind dit een hartstikke goed idee, dus steun.

Mevrouw **Paulusma** (D66):

Wederom van harte steun.

De heer **El Abassi** (DENK):

Wat ons betreft was er geen rapport nodig. Nu er een rapport ligt, is er zeker geen brief nodig, dus steun vanuit ons.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Graag eerst een brief, want dan kunnen we kijken of het een plenair debat of een commissiedebat moet zijn. Volgens mij zijn er namelijk ook een aantal onderwerpen waar, afhankelijk van de reactie van het kabinet, in een commissiedebat over gesproken kan worden, dus nu geen steun voor een debat.

Mevrouw **Slagt-Tichelman** (GroenLinks-PvdA):

Wij hebben ook al schriftelijke vragen gesteld over dit rapport, maar van harte steun voor dit plenaire debat.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Steun.

Mevrouw **Rijkers-Oosterkamp** (BBB):

Steun voor de brief, maar op dit moment nog niet voor een plenair debat.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):

Steun voor een brief en een debat.

De **voorzitter**:

U heeft een meerderheid, meneer Dijk. We gaan het inplannen.

Dan geef ik graag het woord aan de heer Stultiens van de fractie van GroenLinks-Partij van de Arbeid.

De heer **Stultiens** (GroenLinks-PvdA):

Dank u, voorzitter. Aanstaande donderdag moeten wij stemmen over de begrotingen, onder andere over de OCW-begroting. Niemand hier weet nog hoe die eruit komt te zien. Het is vrij rommelig. Maar ik neem aan dat we dat donderdag wel weten. Ik wil graag een derde termijn, om een debat te kunnen voeren over de gewijzigde begroting van Onderwijs.

De **voorzitter**:

Ja, u wilt dus een heropening.

De heer **Ergin** (DENK):

Er wordt in de achterkamertjes gedebatteerd, gedeald en gepraat. Volgens mij zou het goed zijn als we dat debat gewoon hier in de zaal zouden voeren, dus van harte steun.

Mevrouw **Beckerman** (SP):

Voorzitter. Als de begroting of zelfs de begrotingen worden gewijzigd, lijkt het me niet meer dan logisch om daarover te debatteren. Dus van harte steun.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Van harte steun voor een openbaar debat hier.

Mevrouw **Martens-America** (VVD):

Voorzitter, namens mijzelf, de SGP en het CDA: geen steun.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):

Steun.

De heer **Soepboer** (NSC):

Geen steun.

De heer **Van der Hoeff** (PVV):

Geen steun.

De heer **Sneller** (D66):

Steun.

De heer **Vermeer** (BBB):

Geen steun.

De **voorzitter**:

U heeft geen meerderheid, meneer Stultiens.

De heer **Stultiens** (GroenLinks-PvdA):

Dat is vrij bizar, maar ik zal het ermee moeten doen. Ik heb natuurlijk wel dertig leden. Kan het op de lijst met dertigledendebatten?

De **voorzitter**:

Bij dezen.

De heer **Stultiens** (GroenLinks-PvdA):

Kunt u proberen het voor donderdag in te plannen?

De **voorzitter**:

Nou ... We gaan ernaar kijken.

De heer **Stultiens** (GroenLinks-PvdA):

Het tweede verzoek is een informatieverzoek. We lazen dat negen van de fracties hier extra stukken hebben gekregen van het ministerie, waarin onder andere staat dat de langstudeerboete en andere bezuinigingen een slecht plan zijn. Dat wisten wij zelf ook al, maar dat de ambtenaren het ook zeggen, is toch vrij schokkend te noemen. Wij willen die stukken ook graag ontvangen, voor het debat dat over een kwartiertje plaatsvindt over het onderwijs.

De **voorzitter**:

U bent coulant. Ik zal het doorgeleiden naar het kabinet.

De heer **Stultiens** (GroenLinks-PvdA):

Dank u.

De **voorzitter**:

Dan gaan we naar de heer Klaver van GroenLinks-Partij van de Arbeid.

De heer **Klaver** (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter, dank. De positie van de middenklasse in dit land staat onder grote druk. Het is steeds moeilijker voor mensen met een gewone baan om rond te komen in dit land. Breed in deze Kamer leven ideeën over hoe dat te verbeteren. Ik zou daarom graag een hoofdlijnen debat willen over de positie van de middenklasse, bij voorkeur in te plannen ergens richting het einde van februari. Dan zijn we nog ruim op tijd voor de voorjaarsbesluitvorming en kunnen we hier als Kamer over onze ideeën debatteren, in plaats van ons alleen te verhouden tot de koopkrachtplaatjes die door het kabinet worden opgeleverd.

De heer **Aartsen** (VVD):

Voorzitter. Vorige week hadden we de begroting Sociale Zaken. Toen is het in de bijdrage van GroenLinks-PvdA welgeteld nul keer gegaan over de middenklasse, dus goed dat we het daar nu over kunnen hebben. Steun voor het debat. Ik kijk ernaar uit.

De heer **Omtzigt** (NSC):

Voorzitter. Van harte steun voor het debat over de middenklasse, die grote problemen heeft om een woning en vaste arbeid te vinden. Een debatverzoek ondersteunen wij graag, om over bestaanszekerheid te spreken.

De heer **Sneller** (D66):

Steun, voorzitter.

De heer **Krul** (CDA):

Voorzitter, het CDA en de SGP kunnen het zelfs zonder jij-bak: steun voor dit debat.

(Hilariteit)

De heer **Klaver** (GroenLinks-PvdA):

Ik vind dit toch teleurstellend, wil ik richting de heer Krul zeggen.

De **voorzitter**:

Ja, ik had ook meer van hem verwacht.

De heer **Dekker** (FVD):

Van harte steun.

De **voorzitter**:

Ook niet een klein jij-bakje, toevallig? Nee? Oké.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Nu word ik uitgedaagd! Nee, hoor. Van harte steun.

De heer **Vermeer** (BBB):

Steun.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Gewoon steun.

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):
Van harte steun voor deze herkansing.

De heer **Ergin** (DENK):
Steun.

De **voorzitter**:
U heeft een meerderheid. We boeken het in.

De heer **Klaver** (GroenLinks-PvdA):
Een meerderheid voor een beschaafd debat, begrijp ik.

De **voorzitter**:
Dat is weer wat nieuws!

De heer **Klaver** (GroenLinks-PvdA):
Zeker. Dank aan de collega's, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dan gaan we luisteren naar mevrouw Koekkoek van de fractie van Volt.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):
Dank, voorzitter. Op 9 december is dit kabinet van plan om grenscontroles aan de grenzen van Nederland te starten ... Ik wacht heel even tot het iets stiller is, voorzitter.

De **voorzitter**:
Sst.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):
Dank! We hebben in oktober al een aantal schriftelijke vragen gesteld over dat voornemen, zoals: hoe, wat zijn de kosten en wat is de impact op de grensregio's? Daar hebben we geen antwoord op gekregen, terwijl deze grenscontroles komende maandag dus wel ingaan. Dat is de omgekeerde wereld. We gaan nu iets invoeren waarover de Kamer nog nooit heeft gesproken en waarover we geen informatie hebben. Daarom wil ik hier graag een debat over met de ministers van A&M, EZ, JenV en Defensie.

Mevrouw **Vondeling** (PVV):
Geen steun.

De heer **Thijssen** (GroenLinks-PvdA):
Het lijkt me heel goed om het hierover te hebben, vooral ook met EZ over de economische gevolgen. Dus steun.

Mevrouw **Podt** (D66):
Zeker, voorzitter, we gaan natuurlijk geen dingen invoeren waarover deze Kamer helemaal nog niks heeft kunnen zeggen. Mevrouw Koekkoek heeft groot gelijk. Steun.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):
Geen steun. Dit kan bij het commissiedebat Vreemdelingen- en asielbeleid op 19 december.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Steun.

De heer **Boomsma** (NSC):

Geen steun. Het kan inderdaad worden betrokken bij het commissiedebat. Ik wil wel graag het verzoek aan de regering doen om een brief te sturen over wat deze grenscontroles precies behelzen en hoe dat eruit gaat zien. Dus wel graag een brief, maar geen steun voor dit debat.

Mevrouw **Rajkowski** (VVD):

Dank, voorzitter. Geen steun voor het debat, maar wel steun voor een brief waarin de vragen van mevrouw Koekkoek beantwoord worden, zodat we dat in het commissiedebat kunnen bespreken.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):

Steun voor het debat.

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):

Mede namens het CDA: steun.

De heer **Van Baarle** (DENK):

Steun voor het debat.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):

Geen steun.

De **voorzitter**:

U heeft geen meerderheid. Het spijt me.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Ja, geen meerderheid, voorzitter. Het is natuurlijk wel gek als we op 19 december over iets gaan praten over iets wat op 9 december ingaat. Uiteraard verwacht ik dat de antwoorden op de schriftelijke vragen, al dan niet in de vorm van een brief, voor die tijd komen. Ik zou willen verzoeken dat dit binnen 48 uur gebeurt, omdat het plan is dat deze grenscontroles volgende week maandag zullen ingaan.

De **voorzitter**:

Ja, ik zal het verzoek doorgeleiden naar het kabinet.

Mevrouw Koekkoek heeft nog een verzoek, maar eerst mevrouw Podt.

Mevrouw **Podt** (D66):

Ik heb hetzelfde, voorzitter. Ook mijn schriftelijke vragen over dit onderwerp wachten al maanden op beantwoording. Ik vind het vrij bizar dat dit überhaupt gebeurt, maar zeker als die maatregelen al genomen worden. Ik doe dus een dringend verzoek richting het ministerie ...

De **voorzitter**:

Ja, dat zullen we samenvoegen.

Mevrouw **Podt** (D66):

... dat wij de antwoorden op die vragen heel snel krijgen.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Het volgende verzoek is een vooraankondiging, die ik even hier zal doen omdat ik er toch sta.

De **voorzitter**:

Ja, graag.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Het is een vooraankondiging van een tweeminutendebat over de Ecofin, voorzitter.

De **voorzitter**:

Daar gaan we rekening mee houden. Dank voor de dienstmededeling.

De heer Thijssen, GroenLinks-Partij van de Arbeid.

De heer **Thijssen** (GroenLinks-PvdA):

Dank, voorzitter. Ik wil graag een dertigledende debat omzetten in een plenair debat, want er is weer nieuws gekomen over dat de winsten de inflatie en de prijzen opdrijven en de lonen laag houden. Het is hoog tijd dat we zorgen dat dit geld niet terecht komt bij aandeelhouders en te hoge winsten, maar bij de lonen van mensen of bij lagere prijzen in de supermarkt. Dus graag uw steun voor een plenair debat over dit onderwerp.

Mevrouw **Martens-America** (VVD):

Geen steun.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Zeker wel steun. Het is een van de diepst gevoelde problemen van dit moment.

De heer **Sneller** (D66):

Steun, voorzitter.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):

Steun.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Geen steun.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Steun.

Mevrouw **Postma** (NSC):

Geen steun.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):

Mede namens ChristenUnie en CDA: geen steun.

De heer **Vermeer** (BBB):

Geen steun.

De **voorzitter**:

U heeft geen meerderheid, meneer Thijssen.

De heer **Thijssen** (GroenLinks-PvdA):

Nou, we blijven proberen om dit dertigledende debat in een plenair debat te veranderen.

De **voorzitter**:

Heel goed.

U had nog een verzoek.

De heer **Thijssen** (GroenLinks-PvdA):

Dat klopt. We hebben gehoord dat er miljarden klaarstaan om de industrie, de grote vervuilers van Nederland, te helpen met de verduurzaming, maar nu lezen we in een NRC-

artikel dat de voorwaarde van verduurzaming losgelaten wordt en dat die bedrijven zomaar miljarden zouden kunnen krijgen. Het is dus hoog tijd dat we daarover het debat aangaan met de minister van Klimaat en Groene Groei, dus graag steun voor een plenair debat daarover.

Mevrouw **Martens-America** (VVD):

Voorzitter. Namens mijn collega Erkens zeg ik: eerst een brief, daarna een debat. Dat is wel de voorwaarde, maar steun dus.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

Steun.

Mevrouw **Postma** (NSC):

Van harte steun.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):

Geen steun, mede namens ChristenUnie en CDA.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):

Van harte steun.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Steun.

De **voorzitter**:

U heeft een meerderheid; we boeken het in.

De heer **Thijssen** (GroenLinks-PvdA):

Dank u wel.

De **voorzitter**:

De heer El Abassi van DENK.

De heer **El Abassi** (DENK):

Voorzitter. Wij hadden al een dertigledendebat toegekend gekregen over onschuldige burgers die op terrorismelijsten staan. Alleen, dit debat is nooit ingepland en zelfs al van de agenda gehaald. Maar ondertussen is het probleem nog steeds niet opgelost. Deze lijsten blijven een black box. Sterker nog, de politie weigert deze lijsten zelfs te delen met de rechter. Dit is allesbehalve rechtsstatelijk. Daarom vraag ik opnieuw een debat aan met de minister van Justitie en Veiligheid over onschuldige burgers die op terrorismelijsten staan vanwege een CTER-registratie.

Mevrouw **Van der Werf** (D66):

Voorzitter. DENK vraagt hier elke week een debat over aan en elke week zeg ik: er staat er nog een van u op de lange lijst, dus laten we dit dan samenvoegen.

De heer **El Abassi** (DENK):

Maar die staat er dus niet meer op; die is eraf gehaald.

De **voorzitter**:

Wat betekent dit in de praktijk, mevrouw Van der Werf? Steunt u de aanvraag of niet?

Mevrouw **Van der Werf** (D66):

Ik ga deze aparte aanvraag niet steunen.

De **voorzitter**:

U gaat dit niet steunen. Het debat van meneer El Abassi was vervallen, dus dat bestaat gewoon niet meer. Dit is dus gewoon een nieuwe debataanvraag, voor de helderheid. En die steunt mevrouw Van der Werf niet.

Mevrouw **Van der Werf** (D66):

Voorzitter. Als de debataanvraag die er stond is vervallen — ik zie uw buurvrouw knikken — dan ga ik deze debataanvraag steunen.

De **voorzitter**:

Heel goed.

Mevrouw **Kathmann** (GroenLinks-PvdA):

Steun.

Mevrouw **Kamminga** (VVD):

Geen steun.

Mevrouw **Wijen-Nass** (BBB):

Geen steun. Dit kan in een commissiedebat.

De heer **Six Dijkstra** (NSC):

Er komen twee commissiedebatten aan, een over politie en een over extremisme en terrorisme. Het is sneller om het daarbij te betrekken, lijkt me. Dus geen steun.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):

Voorzitter. Wij hebben de vorige aanvraag ook gesteund, dus nu weer van harte steun.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):

Geen steun, mede namens ChristenUnie en CDA.

De heer **Aardema** (PVV):

Voorzitter, geen steun.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Steun.

De heer **Dekker** (FVD):

Steun.

De **voorzitter**:

U heeft geen meerderheid, meneer El Abassi.

De heer **El Abassi** (DENK):

Maar wel 30 leden, dus ik wil 'm graag op de lijst hebben.

De **voorzitter**:

We zetten u op de lijst.

De heer **El Abassi** (DENK):

Dan heb ik er nog een.

Voorzitter. Wij moeten ons echt uitspreken tegen mensen die zich afkeren van onze vrije samenleving. Ik maak me er dan ook zorgen over of dat overal wel gebeurt. Gisteravond is er namelijk een groep tuig op raadsledenjacht geweest in Montferland. Op raadsleden is een aanslag gepleegd. Ook werden er wagens van politie en boa's vernield. Je kunt politiek

vinden wat je wil, maar van onze volksvertegenwoordigers en onze veiligheidsmensen blijf je af. Graag vraag ik dan ook een debat aan met de minister van Justitie en Veiligheid en de minister van Binnenlandse Zaken over de veiligheid van onze lokale volksvertegenwoordigers en veiligheidsmensen.

Mevrouw **Van der Werf** (D66):
Steun.

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):
Voorzitter. Ik ben het ermee eens dat dit verwerpelijk is, maar dit kan prima aan bod komen in een commissiedebat. Dat zeg ik mede namens CDA en SGP.

De heer **Six Dijkstra** (NSC):
Geen steun.

Mevrouw **Kamminga** (VVD):
Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Grinwis. Geen steun.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):
Steun.

Mevrouw **Wijen-Nass** (BBB):
Geen steun.

Mevrouw **Lahlah** (GroenLinks-PvdA):
Uiteraard steun.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):
Steun.

De heer **Aardema** (PVV):
Geen steun.

De **voorzitter**:
U heeft geen meerderheid, meneer El Abassi.

De heer **El Abassi** (DENK):
Toch vind ik: blijf van onze boa's, onze politieagenten en onze volksvertegenwoordigers af. Het is schandalig dat we hier geen meerderheid voor krijgen. Ik wil wel graag een dertigledendebat hierover.

De **voorzitter**:
U staat op de lijst. De heer Eerdmans, JA21.

De heer **Eerdmans** (JA21):
Voorzitter, dank u wel. Collega Yeşilgöz heeft in Amsterdam onlangs een aantal interessante dingen gezegd over de rol van religie in het openbare leven. Ik denk dat het goed is als wij hier het debat over voeren. Dan heb ik het over zaken als de scheiding van kerk en staat, de vrijheid van het onderwijs, de vrijheid van individuen en de botsende belangen daartussen. Ik denk dat het goed is om dat debat te voeren na het kerstreces, het liefst met minister Uitermark en staatssecretaris Nobel, om ook te kijken hoe hier de verhoudingen liggen.

De heer **Sneller** (D66):
Mooi onderwerp. Steun voor een debat daarover. Ik vraag me wel af hoe we dit tot een constructief debat maken, want er ligt niks. Er ligt een lezing met wat ideeën. Het is natuurlijk

een onderwerp dat hier al vaker is langsgelopen. Dus steun, maar laten we dan wel even goed nadenken over hoe we dit tot een goed debat maken.

De heer **Krul** (CDA):

Voorzitter, van harte steun voor dit debat; dat lijkt me goed. Er ligt misschien in die zin niks, maar we zien wel een regeringspartij, de VVD, die zich hier de laatste tijd steeds harder over uitspreekt. Het lijkt me goed om dit fundamentele debat hier te voeren, dus steun.

Mevrouw **Kamminga** (VVD):

Goed om te horen dat de heer Eerdmans het een beetje verbreed heeft, want de oorspronkelijke aanvraag was wat smal. Nu het ook gaat over het wat bredere debat, de scheiding van kerk en staat: steun.

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):

Voorzitter, van harte steun. Het is een belangrijk onderwerp. Misschien is het wel mooi om dit debat vlak voor kerst te voeren.

De **voorzitter**:

Of tijdens kerst!

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):

Wat de SGP betreft kan er niet vaak genoeg worden gesproken over de betekenis van het geloof in de publieke ruimte. Dus van harte steun. Ik sluit me aan bij de opmerking van de heer Sneller; er is vaker over gesproken en het zou mooi zijn als we iets hebben om dit debat constructief met elkaar te kunnen voeren.

De heer **Olger van Dijk** (NSC):

Een belangrijk, fundamenteel debat. Dat moeten we vaker voeren, dus steun.

De heer **Van Baarle** (DENK):

Ja, voorzitter ... In principe moeten we in dit huis overal over kunnen spreken, maar we weten dat religie in de publieke ruimte bij de aanvrager van het debat neerkomt op het inperken van de rol van de islam in de publieke ruimte. Dat debat ga ik dus niet steunen.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Steun.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):

Het lijkt me wat voorbarig om nu al in te vullen waar het debat over zal gaan. Op zich wil ik het debat wel steunen, maar ik zou dan eigenlijk eerst — dat moeten we dan even in de commissie regelen — een rondetafelgesprek of zo over dit onderwerp willen hebben, zodat je inderdaad wat meer handvatten hebt om in debat te gaan. Maar ik steun het debat.

De **voorzitter**:

Desondanks bestaat er geen meerderheid voor uw aanvraag, meneer Eerdmans.

Dan gaan we luisteren naar mevrouw Van der Plas van de fractie van BBB.

De heer **Eerdmans** (JA21):

U heeft de PVV niet gehoord.

De **voorzitter**:

Het woord is aan mevrouw Van der Plas.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):

Voorzitter, dank u wel. Vandaag goed nieuws, want de strikt beschermde status van de wolf

wordt veranderd in een beschermde status. De wolf houdt de gemoederen nog steeds bezig, zo ook afgelopen weekend. Weer een slachting, in een weiland van pony's. Daarom doe ik opnieuw het verzoek om het al bestaande dertigledendebat over de wolf om te zetten in een plenair debat, en dan na het kerstreces.

De **voorzitter**:

Dat dan weer wel.

De heer **Van Campen** (VVD):

Van harte steun, voorzitter.

Mevrouw **Bromet** (GroenLinks-PvdA):

Geen steun; het kan morgen.

De heer **Boomsma** (NSC):

Steun.

De **voorzitter**:

U heeft geen meerderheid. De heer Krul.

De heer **Krul** (CDA):

Het gaat het verschil ook niet maken, voorzitter, maar mede namens de SGP en de ChristenUnie steun.

De heer **Ergin** (DENK):

Voorzitter, ik denk dat het goed is dat we het over de wolf gaan hebben hier in de Kamer.

De **voorzitter**:

Dat is steun, neem ik aan.

De heer **Dekker** (FVD):

Ook van harte steun.

De **voorzitter**:

Maar geen meerderheid, mevrouw Van der Plas.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):

Ik kijk nog even rond ...

De **voorzitter**:

Misschien een enkeling.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):

... of mensen toch nog steun willen verlenen.

De **voorzitter**:

Ook het lid Kostić niet nog even? Die zie ik naar voren komen. Nee. Ik heb alles voor u gedaan, mevrouw Van der Plas.

De heer Van Baarle van DENK.

De heer **Van Baarle** (DENK):

Voorzitter. Niet lang geleden werd er een rapport van het Israëliësche ministerie van Diasporazaken openbaar gemaakt. Dat rapport is uiteindelijk ook in deze plenaire zaal terechtgekomen. De regering heeft dit rapport "onwenselijk" genoemd. In dit rapport werden Nederlandse staatsburgers namelijk beticht van strafbare zaken. Wat DENK betreft is dit niet

"onwenselijk", maar "zeer schandalig". Mensen die in dit rapport zijn genoemd, worden inmiddels ook bedreigd vanuit Israël. Er zijn meerdere consequenties. Ik zou graag een informatieverzoek aan de Nederlandse regering willen doen. Hoe is de Israëlische regering hier inmiddels op aangesproken en wanneer is dat gebeurd? Wat doet de Nederlandse regering om Nederlanders die op dit moment de gevolgen hiervan ervaren, veiligheid en hulp te bieden? Kunnen wij als Kamer het onderzoek van de NCTV hiernaar zo snel mogelijk tegemoetzien? Daarna wil ik heel graag een debat hierover met de ministers van Buitenlandse Zaken en Justitie en Veiligheid.

De heer **Edgar Mulder** (PVV):
Geen steun.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):
Zeker steun, voorzitter. Het kabinet had ons ook toegezegd dat het NCTV-rapport met de Kamer zou worden gedeeld, maar in plaats daarvan hebben we een lullig briefje gehad. Dus zeker steun.

De heer **Six Dijkstra** (NSC):
Volgende week is het Midden-Oostendebat, dus geen steun.

De heer **Sneller** (D66):
Steun voor de debataanvraag.

Mevrouw **Kamminga** (VVD):
Geen steun.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Wel steun, ook voor de andere informatieverzoeken.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):
Mede namens de ChristenUnie en het CDA: geen steun.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):
Voorzitter. Dit gaat om buitenlandse inmenging. Dat is zeer schadelijk. Daar moet het kabinet verantwoording voor afleggen, dus van harte steun voor dit debat.

De heer **Vermeer** (BBB):
Geen steun.

De **voorzitter**:
U heeft geen meerderheid, meneer Van Baarle.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Maar ik telde wel 30 leden.

De **voorzitter**:
We zetten u op de lijst.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Dank u zeer. Op een lijst!

De **voorzitter**:
Onderaan weliswaar, maar toch.

De heer Ceder van de ChristenUnie.

De heer **Ceder** (ChristenUnie):

Voorzitter. De ontwikkelingen in Syrië nemen in rap tempo toe. Dat heeft gevolgen, ook vanwege de betrokkenheid van Turkije en Iran, en mogelijk Israël en Irak. Ik denk dat het vraagt om een politiek debat, mede om als Kamer onze positie te bepalen. Daarom zou ik daar graag snel een plenair debat over willen.

De heer **Edgar Mulder** (PVV):

Geen steun.

De heer **Olger van Dijk** (NSC):

Ernstige ontwikkelingen. Wij willen dit debat dan ook van harte steunen.

De heer **Sneller** (D66):

Wij ook.

Mevrouw **Kamminga** (VVD):

Ik ben het eens dat het ernstige ontwikkelingen zijn, maar tegelijkertijd staat de plenaire agenda best wel vol. Ik zou dus zeggen dat we het kunnen betrekken bij een commissiedebat. Dan kan dat nog voor de kerst.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Ik denk dat het heel goed is om hier een apart debat over te voeren, het liefst ook snel.

De heer **Van Baarle** (DENK):

Voorzitter. Naar aanleiding van de gebeurtenissen in Syrië kunnen we concluderen dat Syrië in ieder geval niet veilig is om mensen naar terug te sturen en dat we geen asielaanvragen kunnen weigeren. Ik zou dus graag de minister van Asiel en Migratie bij het debat wensen. Steun voor het verzoek.

De heer **Vermeer** (BBB):

Belangrijke ontwikkeling, dus graag steun voor dit debat.

De heer **Krul** (CDA):

Mede namens de SGP: steun.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Steun.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):

Steun.

De heer **Dekker** (FVD):

Steun.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter. Ik zal het steunen, maar ik vind het wel heel pijnlijk dat alle partijen die al een jaar lang een plenair debat over Gaza blokkeren, net op het moment dat er een commissiedebat over het Midden-Oosten gepland staat, nu opeens allemaal het debat over Syrië steunen. Ik zal het steunen. Wij zullen het dan ook breder trekken.

De **voorzitter**:

Heel goed, dank u wel. Daarmee heeft u een meerderheid. We boeken het in.

Mevrouw Koekkoek.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Dank, voorzitter. Debatten over digitale zaken halen eigenlijk zelden de plenaire zaal. Dat is heel erg jammer, want we hebben een hele hoop te bespreken. Technologie is geopolitiek, beïnvloedt onze economie en bepaalt ook hoe wij samenleven. Zeker nu Trump aan de macht is in de Verenigde Staten, lijkt niets techmiljardairs nog tegen te houden. Dat heeft een enorme impact op onze Nederlandse en Europese welvaart, veiligheid en democratie. We zijn heel slecht voorbereid. Daarom wil ik graag een debat aanvragen met de staatssecretaris Digitalisering over ons strategisch digitaliseringsbeleid en de digitale strategische positie van Nederland en Europa.

De heer **Valize** (PVV):

Geen steun. Dit kan bij het commissiedebat van 17 december over digitale infrastructuur en economie.

De heer **Six Dijkstra** (NSC):

Belangrijk onderwerp, maar ik sluit me aan bij de heer Valize.

Mevrouw **Van der Werf** (D66):

Steun.

Mevrouw **Kathmann** (GroenLinks-PvdA):

Belangrijk momentum ook, want de staatssecretaris komt binnenkort met een Nederlandse digitale strategie, maar daarin is niet aangekondigd dat dit wordt meegenomen. Het is superbelangrijk dat we hierover met elkaar spreken voordat de strategie komt.

De heer **Vermeer** (BBB):

Geen steun. Het kan 17 december bij het commissiedebat.

De heer **Ergin** (DENK):

Steun.

De heer **Buijsse** (VVD):

Geen steun. Het kan bij het commissiedebat.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):

Mede namens de ChristenUnie en het CDA: geen steun.

De **voorzitter**:

U heeft geen meerderheid, mevrouw Koekkoek.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Nee, maar wel 30 leden. Ik zou het in dit geval graag op de lijst hebben, omdat we dit nooit apart bespreken.

De **voorzitter**:

We zetten het met veel plezier op de lijst.

Het lid Kostić.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Dank, voorzitter. Onze veehouderij maakt mensen ziek. Dat kost ons bakken met geld. Uit onderzoek van het tv-programma Pointer blijkt dat de landbouwsector, specifiek de veehouderij, ruim 7 miljard euro aan gezondheidsschade veroorzaakt door luchtvervuiling. Ruim 7 miljard euro! Dat is geld dat we nu dus niet kunnen besteden aan beter onderwijs, sport en betaalbare boodschappen. De vervuilende vee-industrie kost de Nederlander niet

alleen zijn geld, maar ook zijn gezondheid. De uitstoot van schadelijke stoffen veroorzaakt long- en hartziekten. Het is van groot belang dat we hierover met elkaar in debat gaan, hier in de plenaire zaal, met de minister van Landbouw en de minister van Volksgezondheid.

Tot slot. Ik dacht: de partijen die hier steeds de bescherming van de veehouderij verkiezen boven de bescherming van onze burgers, kunnen dat dan hier, in de plenaire zaal, aan de burgers uitleggen. Ik verzoek die partijen dus om voor één keer ons verzoek om een debat te steunen.

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):

Mede namens CDA en SGP wil ik zeggen dat het lid Kostić op haar wenken wordt bediend, omdat we morgen de hele dag gaan debatteren over deze problematiek, dus geen steun voor een plenair debat.

De heer **Van Campen** (VVD):

Eens met Grinwis; geen steun.

De heer **Gabriëls** (GroenLinks-PvdA):

Steun, ook omdat er nu ook breder gekeken wordt, naar VWS.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Steun.

Mevrouw **Nijhof-Leeuw** (PVV):

Geen steun. Morgen debatteren we hier zeven uur over.

De heer **Six Dijkstra** (NSC):

Geen steun.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Steun.

Mevrouw **Podt** (D66):

Steun.

De heer **Vermeer** (BBB):

Kinderen op een boerderij zijn over het algemeen gezonder dan kinderen in de stad, maar evengoed geen steun.

De heer **El Abassi** (DENK):

Dat laatste, maar dan wel steun.

De **voorzitter**:

U heeft geen meerderheid, mevrouw Kostić.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Graag een dertigledendebat dan.

De **voorzitter**:

Dat gaan we op de lijst zetten.

We gaan naar de heer Vijlbrief. Ik zie dat de heer Vijlbrief wordt vervangen door de heer Sneller.

De heer **Sneller** (D66):

Dank, voorzitter. De vermogensongelijkheid in Nederland is internationaal gezien groot en

het huidige stelsel voldoet niet. Daardoor lopen we niet alleen belastinginkomsten mis, maar loopt ook de vermogensongelijkheid verder op. Ik wil dus graag een debat met de minister en de staatssecretaris daarover. Nu staat er al een debat over box 3 op het langetermijnschema, dus het verzoek is om dat dan zo snel mogelijk in te plannen.

De heer **Stultiens** (GroenLinks-PvdA):

Wij sluiten ons aan bij de woorden van de heer Sneller. Steun.

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):

Voorzitter. Wij steunen het verzoek om dit debat naar voren te halen. Als het kan, heel graag voor de kerst, mede namens CDA en SGP.

De **voorzitter**:

Dream on, zou ik zeggen. Mevrouw Van Eijk.

Mevrouw **Van Eijk** (VVD):

Er is een commissiedebat op 30 januari. Er moeten eerst nog een brief van de staatssecretaris en een nader rapport naar aanleiding van het advies van de Raad van State komen. Als dat allemaal binnen is, steunen we het zo spoedig mogelijk inplannen van het debat.

De heer **Olger van Dijk** (NSC):

Ik sluit me aan bij de collega van de VVD.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):

Steun.

De heer **Vermeer** (BBB):

Ik sluit me ook aan bij de woorden van mevrouw Van Eijk.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Steun.

De heer **Vlottes** (PVV):

Ik sluit me aan bij de woorden van de VVD: nu geen steun.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Steun.

De heer **Sneller** (D66):

Dan blijft het debat op de langetermijnagenda staan en vertrouw ik op uw wijsheid, voorzitter.

De **voorzitter**:

Ja, het staat daar heerlijk; het ligt daar gewoon echt lekker.

Mevrouw Podt, van D66.

Mevrouw **Podt** (D66):

Voorzitter. Wij hadden al eerder een debat aangevraagd over de situatie met Veldzicht. Dat verzoek heeft toen een meerderheid gekregen, en terecht. Heel veel mensen maken zich namelijk zorgen dat de doelgroep van Veldzicht op straat komt te staan of terechtkomt in ongeschikte opvang. Dat is simpelweg gevaarlijk. De brief die de staatssecretaris en de minister daarover schreven stelde op geen enkele manier gerust, omdat we nu al signalen krijgen dat mensen die grote problemen veroorzaken op straat slapen. Omdat het aangepaste beleid al per 1 januari ingaat, dus voordat duidelijk in beeld is waar mensen worden opgevangen en wat de alternatieven zijn, moet dit debat echt voor 1 januari.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):
Van harte steun.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):
Van harte steun, inderdaad vóór de eerste.

De heer **Six Dijkstra** (NSC):
Geen steun. Dit wordt namelijk al betrokken bij het commissiedebat Tbs op 18 december, met een minuut extra spreektijd.

De **voorzitter**:
Ik hoop dat mevrouw Dobbe nu wel bij stem is.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Ja. Dit gaat ook over een motie van ons die is aangenomen, dus zeker steun.

Mevrouw **Rajkowski** (VVD):
Geen steun. Er is een commissiedebat Tbs.

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):
Steun.

De heer **Dekker** (FVD):
Ook steun van mij.

Mevrouw **Vondeling** (PVV):
Geen steun.

De heer **Vermeer** (BBB):
Geen steun.

De **voorzitter**:
U heeft geen meerderheid, mevrouw Podt.

Dan geef ik het woord aan mevrouw Teunissen van de fractie van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):
Voorzitter. De VOC-mentaliteit herleeft, want Nederlandse agrobedrijven willen megastallen bouwen in Indonesië met hulp van Nederlands belastinggeld. Terwijl we hier met onze handen in het haar zitten over de natuur- en milieuschade en het enorme ruimtegebruik van de onhoudbare zuivelsector, zadelen we andere landen op met precies dezelfde problemen. Een nog grotere veehouderij kan onze planeet niet dragen. Of het nou gaat om boeren hier of om boeren ergens anders, we kunnen ze niet opzadelen met een verdienmodel zonder toekomst. Daarom willen wij een plenair debat met de minister voor Buitenlandse Handel. Ook willen wij graag een brief over de exportsteun die aan de bio-industrie wordt gegeven, zoals de landbouwattachés, de exportkredietverzekeringen en nu ook de steun aan Indonesië.

De heer **Vermeer** (BBB):
Inderdaad is het: één koe hier verwijderen, twee ergens anders terug. Dat zeggen wij al jaren, maar wij gaan geen debat steunen over veehouderij in een ander land.

Mevrouw **Kamminga** (VVD):
Geen steun. We kunnen het er best een keer in een commissiedebat over hebben, maar plenair lijkt me dit een beetje overdreven. Geen steun dus.

De heer **Ram** (PVV):
Geen steun, voorzitter.

Mevrouw **Hirsch** (GroenLinks-PvdA):
Volledige steun. Dit is al een keer eerder gebeurd met gigantische kippenstallen in Oekraïne, dus ik zou hier heel graag een plenair debat van willen maken.

De heer **Olger van Dijk** (NSC):
Geen steun.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):
Steun.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Steun.

De **voorzitter**:
U heeft geen meerderheid, mevrouw Teunissen.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):
Maar wel voor een dertigledendebat.

De **voorzitter**:
Ja, wel voor een dertigledendebat.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):
Dus dat doe ik ook heel graag.

De **voorzitter**:
Dan zetten we het op de lijst, met een vlaggetje erachter.

Dan de heer Bamenga, die uit de coulissen tevoorschijn komt.

De heer **Bamenga** (D66):
Dank u wel, voorzitter. Ons oppervlaktewater en onze drinkwaterbronnen zijn vervuild met mest. Dat wordt niet beter. Het wordt juist erger door de droogte. Over twee jaar moeten we voldoen aan de Kaderrichtlijn Water. Het probleem ligt bij verschillende ministeries, LNV en IenW. De tijd dringt. Daarom vragen we een debat aan met beide ministers.

De heer **Gabriëls** (GroenLinks-PvdA):
Van harte steun. De tussentijdse evaluatie van de Kaderrichtlijn Water komt eraan. Er is niets zo belangrijk als nu snel over drinkwater spreken.

De heer **Heutink** (PVV):
Geen steun.

De heer **Vermeer** (BBB):
Iedereen kan veilig water drinken op dit moment, dus geen steun.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):
Van harte steun.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Steun.

De heer **Soepboer** (NSC):
Geen steun.

De heer **Van Campen** (VVD):
Geen steun.

De **voorzitter**:
U heeft geen meerderheid, meneer Bamenga.

De heer **Bamenga** (D66):
Nee.

De **voorzitter**:
Neem wat water mee, nog! Dank u wel.

Tot zover de regeling van werkzaamheden. Ik schors een enkel ogenblik en dan gaan we aan de tweeminutendebatten beginnen.

De vergadering wordt van 16.58 uur tot 17.02 uur geschorst.